

Új, egyszerűbb bérelszámolás a szénbányászatban

A minisztertanács január 11-én határozatot hozott: meg kell szüntetni a szénbányászatban a régi bérezési rendszert, s helyette egyszerűbbet, ösztönzőbbet kell bevezetni.

Minden bányásznak már a munka megkezdésekor pontosan tudnia kell, mi a feladata, s mennyi lesz a keresete, ha az előírt munkát elvégzi.

Ebből a határozatból néhány fontos részt ismertettünk. A határozat kimondja, hogy a bérezés egyszerűsítése érdekében 1955 február 1-től a szénbányászati és aknamélyítési munkahelyeken meg kell szüntetni az eddigi percnorma elszámolást és helyette a munkahely jellegének megfelelő, természetesen egységben megadott feladatokat kell normaként megszabni.

A feltételek dolgozók feladatát például tonnában illetve szén-csillében, vagy köbméterben kell meghatározni. Az elővájáson és feltáráson dolgozóknál az elszámolás alapja a kihajtott folyóméter és a megrakott csille.

A fenntartáson dolgozóknál pedig darabbérben számolják el a munkát. A dolgozók normáját kapják, ezen fel kell tüntetni, hogy egy dolgozóknak egy műszak alatt mit kell elvégeznie, továbbá fel kell tüntetni a munkafolyamatok egységárát az egy műszakra eső alapkeresetét és a feladat teljesítéséért járó prémium összegét is. A dolgozó a munka kiadásakor a normajegy segítségével egyszerű szorzás útján kiszámíthatja, hogy ha feladatát hiánytalanul teljesíti, mennyi lesz a keresete.

A határozat eltörli az úgynevezett súlyozási rendszert, valamint az egyenérték-elszámolást is, tehát a bányászok egy-egy munkahelyen elért teljesítményét nem teszik függővé attól, hogy hónap közben más munkahelyen milyen eredményt értek el.

Megszűnik az a panasz, hogy üzemi érdekből más helyre átrendelt dolgozót anyagi veszteség érje.

Az egyenérték-elszámolás egyik fő fogyatékossága az volt, hogy a dolgozó nem értette meg, miért számoltak el neki 12 centiméter vágatkihajtást, ha ő ácsolatot állított be. Emiatt kialakult az a vélemény: „dolgozhatunk, amennyit akarunk, az iroda ugys azt számol el, amit akar”.

A határozat segíti a vezetés színvonalának megjavítását.

A normákat ezentúl a főmérnök hagyja jóvá, ő adja ki a dolgozóknak a munkát, ő veszi át hónap végén az elvégzett munkákat.

Emiatt üzemeink vezetőinek, főmérnökeinek több időt kell bányajárással tölteniük, jobban meg kell ismerniük a munkahelyeket, mert csak így tudják a normákat megállapítani és jóváhagyni. A munka kiadása és a munka átvétele során közvetlenebb kapcsolatba kerülnek a dolgozókkal, jobban megismerik munkájukat, meghallgatják javaslatukat, s a dolgozók tapasztalatait, javaslatait alapján könnyebben javíthatnak a hibákon.

A normák kiadása és jóváhagyása nagyon körültekintő munkát igényel. Eddig a helytelenül megállapított normák miatt az elővájásokon dolgozó legjobb szakemberek kevesebbet kerestek, mint a viszonylag kisebb szaktudást igénylő feltárási dolgozók. A határozat megszünteti ezt a hibát.

A határozat — a vajúrszakma megbecsülése és tekintélye érdekében — kimondja, hogy

február 1-től kezdődően a vajúrszakmákban dolgozóknak nem rendelkező dolgozó csak vajúrszakmában dolgozhat.

Az új dolgozók így jobban betartják a biztonsági előírásokat, s a vajúrszakmában át tudja adni szaktudását. Az új rendelkezés szerint a csillések a vajúrszakmában 80, illetve 90 százalé-

kát kapják. A kellő bányászati gyakorlattal rendelkező bányászcsilléseink — hogy kerestük ne csökkenjen — azonnal vajúrtanfolyamra iratkozhatnak be, elnyerik a vajúróklevelét. Az eddig önállóan dolgozó, nagy gyakorlattal rendelkező csapatcsilléseknek a trösztök igazgatói két-hónapos türelmi időt adhatnak, a csillések ez idő alatt kötelesek a vajúrtanfolyamra beiratkozni, s eddigi 100 százalékos elszámolásukat, azaz a vajúrókeresetüket kaphatják.

Az új határozat nagyobb jogkört biztosít az igazgatóknak is. A többi között

ezentúl az igazgató dönti el, hogy a normában nem végezhető, különleges bányászati munkáért 40-80 forint között milyen egységért adhat.

Természetesen figyelembe kell venni a munka bonyolultságát, veszélyességét stb. Az eddigi mezei rendelkezések helyett a helyi viszonyoknak legjobban megfelelő, a dolgozók kívánásait figyelembe vevő bérezési formát alkalmazhatja az igazgató. Ha az igazgatók helyesen éleik ezzel a joggal, az egyéni és közösségi érdek helyes összekapcsolásával segíthetik a teljesítmények növekedését.

Az új bérezés orvosolja a karbantartók régi panaszát, mert a régi bérezési mód kevésbé adott lehetőséget a gyakorlottabb szakmunkások képzettségének megfelelő díjazásra.

Az alsó és felső bérhatárok között megállapított bérarifa most lehetőséget ad igazgatóinknak, hogy a nagyobb szaktudású, vagy kevesebb gyakorlattal rendelkező dolgozók bérében különbséget tegyenek, tehát érdem szerint sorolják be a karbantartókat. Eddig a karbantartók húzódoztak a darabéres munkától, mert ennek elvézése nem volt számukra kifizető.

A szállításhoz dolgozók sokszor panaszkodtak, hogy bármennyi csillét szállítanak is el, a prémium ugyanannyi. Az új rendelet szerint

a kis elfoglaltságot jelentő munkahelyeken a prémium is kisebb, míg a nagyobb munkát igénylő helyeken a prémiumok emelkednek.

Ez az intézkedés megkönnyíti, hogy a karbantartó és szállító

dolgozókat érdemük szerint bérezzék. Továbbra is fennmarad azonban a prémizálásnak az a módszere, hogy a szállításhoz az önkényesen vállalt létszámcsoökkentés esetén hat hónapon át a régi létszámra az előzőleg elért prémiumot kaphatják meg.

A rendelet előírja, hogy bányászati műszaki és adminisztratív dolgozók alappéréte csak munkakör változás esetén lehet csökkenteni. Ugyanakkor intézkedik arról is, hogy a rendszeres prémiumban nem részesíthető műszaki adminisztratív dolgozók részére esetenkénti prémiumot lehet fizetni. Eddig a szénbányászatban ilyen lehetőség nem volt.

A műszaki és vezető adminisztratív dolgozók prémizálásánál új tényező a kalóriaterv teljesítése. Sokkal nagyobb gondot kell fordítanunk a minőség javítására és épp ezért a kalóriaterv teljesítése mint prémiumfeltétel — ösztönzőleg hat. Ezenkívül az új rendelet készítői nagy gondot fordítottak arra is, hogy bányáinknál betartsák az önköltségi terveket, mert

egy-egy munkakörökben a negyedévre tartálékolt prémiumösszegek kifizetése az önköltségi előírások betartásától is függ. Ha csökkent az önköltség — az érvény feltételek teljesítése mellett — a negyedévre tartálékolt prémiumösszeget nemcsak, hogy ki kell fizetni, hanem — az önköltség csökkentésének arányában — még növelni is kell.

A szén minőségének további javítására az eddig kísérletként bevezetett úgynevezett minőségi bérezés rendszerét 1955-ben az egész szénbányászatban alkalmazni kell. A palaválogatokat máris be kell vonni a prémizálásba, s a kitermelt palamennyiség 50 százalékos kiválogatása esetén 15 százalékos prémiumot, 75 százalékos kiválogatása esetén pedig 30 százalékos prémiumot kapnak.

Csak néhány néldát ismertettünk az új rendelkezésekből, de már ezek is megmutatják, mennyire segíti szénbányászatunk munkáját a február 1-vel életbelépő új bérezési forma. Szénbányászatunk dolgozóinak régi óhajuk teljesül az új bérezés bevezetésével, a bérezés egyszerűbb, ösztönzőbb lesz.

(Szabad Nép cikke nyomán).

Várpalotai bányák bérezési problémái

Tomcsék Sándor elvtárs, a Ferencbánya sztahanovista vajúra, a lap folyó hó 7-i számában írt a fronti és elővájási keresetek, teljesítmények közötti létrejött feszültségekről. Ezek a feszültségek oda vezethetők vissza, hogy az 1950. évben megállapított bányászati normák a frontfejtéseken fellazultak a gépesítési fok emelkedéséből kifolyólag. A frontfejtési normák elavulását befolyásolta a gépesítés emelkedése és nem kis mértékben a kizsákmányolás alól felszabadult munkások feltörő munkaszervezése stb. Ezek a tényezők azért jelentkeztek éppen a frontfejtéseken, mert hisz a frontfejtési bányaművelés hazánkban a felszabadulás után bontakozott ki igazán. Az elővájási munkák már a felszabadulás idején eléggé kiforrott munkamódszerekkel dolgoztak, a gépesítése pedig kisebb mértékben fejlődött, mint a frontfejtéseké.

Igaz van Tomcsék elvtársnak, mikor szóvá teszi a ránézve sérelmes bér-norma feszültséget és az arányosítás végrehajtását sürgeti.

Igaz van Tomcsék elvtársnak, mert hisz az elővájási, feltárási munkák magasabb szakképzettségű, minőségileg jobb munkát követelnek, mint a feltárási munkák. Ez a feltárási dolgozó elvtársak, de a műszaki vezetők is tudják. Ezzel is foglalkozott a „Szabad Nép” január 5-i „Szénbányász tunk feladatai” című cikkében. A feladatok felsorolásában, arányosítás kérdé-

sében Várpalotával konkrétan foglalkozik. De foglalkozott a „Szabad Nép” január 18-i száma is a bányászati bérkérdésekkel.

Az arányosítás munkái a befejezés mozzanataiban vannak és február 1-ével bevezetésre is kerülnek. Az arányosítással a bányászati bérezés nemcsak összehangotabb, hanem egyszerűbb is lesz. Megteremt a feltárási munkák és a feltárási munkák között az összhangot, melynek eredménye a feltárási munkák meggyorsulása és minőség javulása kell, hogy legyen.

A kellő időben, jól előkészített feltételek zavartalan ütemes termelése pedig a termelékenység emelkedését, az önköltség csökkentését hozza magával. A szénnek, mint az ipar egyik legfontosabb alapanyagának olcsóbbodása, megindítja az iparcikkek olcsóbbodását és így tudjuk valóra váltani pártunk és kormányunk 1954 júniusi programját.

Baló Mihály

Várpalotai Szénbányászati Tröszt norma- és bérosztály vezetője.

Versenyszervezés, versenynyilvántartás, versenynyilvánosság

A felszabadulási verseny lendületesen kezdődött Várpalotán. A szakszervezet a Beszáló-aknában amely elsőnek csatlakozott a versenyhez, termelési értekezleteken, rüggüléseken ismertette a verseny céljait. Azóta azonban a többi bányák ü. b. elnökei és főleg a területi bizottság nem sokat törődik a versennyel, a szervezéssel, nyilvántartással és a nyilvánossággal.

Az elmúlt héten kint járt a Megyei Pártbizottságtól Csakmag elvtárs és megállapította, hogy a szakszervezeti vezetők, nem tudják, hogy ki hol tart vállalása teljesítésében. Mi azt is hozzátesztük, hogy nem tudják azt sem, hogy hány brigád tett vállalást, ki kívül és párosversenyben, nem szervezték meg a felajánlást sem helyesen.

Arról van szó, hogy két csilléket ajánlanak fel a mi dolgozóink. Igen ám, de van olyan bányászunk aki állandóan 150 százalékos teljesítést, és nem tudni, hogy mire ajánlotta fel a két csillét, a normájára, vagy pedig a 150 százalékra, mert, ha normájára ajánlotta fel akkor ez nem felajánlás, mert enélkül is teljesít még többet is.

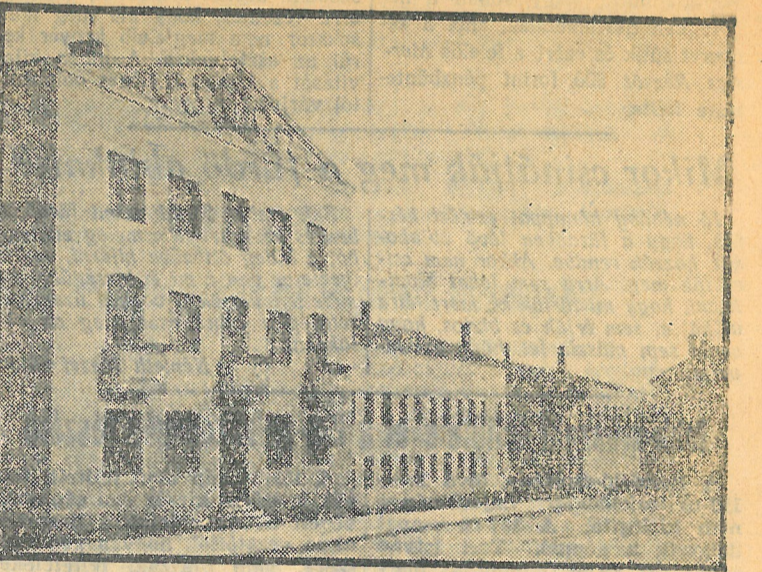
Előfordul olyan is, hogy oda mennek egy bányászhoz felajánlást kérni, aki nem teljesíti tervét, vagy előző felajánlását nem teljesítette ez nem jó mert az ilyen dolgozónak előző tervét kell teljesíteni és aztán lehet felajánlást. A termelési értekezleteken a dolgozók számos javaslatot tettek ezekre a javaslatokra, operatív bizottságnak kelene választ adni. Ez egyrészt még meg sem alakult pedig a dolgozók elvárják, hogy választ kapjanak azokra, a sokszor igen jó javaslatokra, amiket termelési értekezleteken elmondtak. Keressük a tömegekből jövő kezdeményezést, itt a kezdeményezés, csak meg kell adni a választ.

A vállalkozónál a mennyiségi vállalás mellett törekedni kell arra, hogy az önköltségsökkentés, termelékenység emelése és a minőség is szerepeljen ezekben. Fel kell újítani azokat a 16 bányászmozgalmakat, amelyek nálunk már sok esetben tervteljesítésre vezettek. Nyilvántartást kell vezetni állandóan a versenyről és a verseny nyilvánosságát biztosítani.

Erről a nyilvánosságról sokat lehetne beszélni sokat is írunk róla, mégsem megfelelő a nyilvánosság. Az elmúlt héten a feljavító termet festették. Utána napokig nem volt nyilvánosság, pedig a felszabadulási verseny lázas időszakában élünk és ha van is nyilvánosság, az van kárva: „Kovács János első hó 21-én 150 százalékos teljesítést”. Ez nem verseny nyilvánosság, ez száraz adat, elő kell venni a régi, jó szemléltető eszközöket amikor ki van írva, hogy teljesítette tervét a dolgozó, mennyit keresett az nap, ennyi százalékkal, mivel dolgozik elő kell venni a levélbördést, és egyéb olyan szemléltető versenynyilvánosságot, amelyik a versenyen valóban emeli.

A szakszervezet ü. b. elnöke in a területi bizottságon máhik hogy a megindult versenynek nagyobb lendületet adjanak. A lendület elindítója a versenyszervezés, verseny nyilvántartás, verseny nyilvánossága. Ezt várják a bányák dolgozói a szakszervezettől, ezt várja az ország szénelátása, s a jobb életért folytatott harc.

10 szabad évünk alkotásai

A várpalotai vajúrtanuló intézet épülete.

Január 24-25: országos szénbányászati tanácskozás

A szénbányászat népgazdaságunk egyik legfontosabb területe. Szénbányánk 1954-ben nem teljesítették tervüket. Több száz ezer tonna szén termelt kevesebbet az előíránnyozottnál. Figyelembe véve a szénbányászat mult évi termelésének kedvezőtlen alakulását és az 1955. évi népgazdasági terv feladatait, valamint a szénbányászat ez évi kezdeti eredményeit. A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége és a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa 1955. január 24. és 25. napjára az országos szénbányászati tanácskozást hívta össze. A tanácskozáson a szénbányászati trösztök igazgatóin, főmérnökein, a bányák gazdasági és műszaki vezetőin és kiváló dolgozóin kívül résztvesznek a szénbányászat tervező és kutató intézeteinek képviselői, továbbá az egyes szénmedencék párt- és tömegszervezeteinek funkcionáriusai. A beszámoló Csothner Sándor szénbányászati miniszter, a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének tagja tart.

Főmérnökök párosversenye

A felszabadulási verseny eredményeinek növelésére. Szép Endre elvtárs, a tröszt főmérnöke, versenyre hívta Jámbor Miklós elvtársat, a Mátravidéki Szénbányászati Tröszt főmérnökét. Szép elvtárs felajánlásában írja: „biztosítjuk, a

több termeléshez szükséges műszaki feltételt.” Ugyancsak a felhívásban jelezte be, hogy a 24-én kezdődő országos bányász tanácskozás üzenetét a tröszt dolgozói ünnepi hetet tartanak.